

Atskaite par dalību GEOPA-COPA

Profesionālo lauksaimniecības organizāciju darba devēju grupas sanāksmē

12.-13. novembrī 2014., Briselē

Izskatāmie jautājumi:

1. Eiropas Komisijas ziņojums par EK aktivitātēm;
2. **Nodarbinātība:**
 - 2.1. KLP un nodarbinātība;
 - 2.2. Sezonas strādnieku direktīvas ieviešana;
 - 2.3. Darbinieku nosūtīšana;
 - 2.4. Darba līgumi;
 - 2.5. Darbaspēka izmaksas;
3. **Veselība un drošība darba vidē:**
 - 3.1. EU-OSHA kampaņa;
4. Komunikācija;
5. Citi jautājumi:
 - 5.1. GEOPA budžets;
 - 5.2. Eiropas Platforma par nedeklarēto darbu;
 - 5.3. Jaunais Eiropas Parlaments;
 - 5.4. Agripass;
 - 5.5. Par darba laika direktīvas ieviešanu;
 - 5.6. Traktortehnikas droša lietošana;
 - 5.7. u.c.

Kopsavilkums

- Latvijai jāgatavojas organizēt nākamo semināru pavasarī Latvijā, Rīgā un uzņemt GEOPA delegāciju.
- Eiropas Komisijai nav noteikts darba plāns 2015.gadam, vismaz attiecībā uz sociālā dialoga sanāksmēm.
- GEOPA tiek ievēlēts līdzekļu pārraugis (Treasurer).
- Latvijā ir pieejama diezgan daudz noderīga informācija par darba drošību, par Eiropas normatīvajiem aktiem, direktīvām – aktīvāk jāsadarbojas ar atbildīgajām ministrijām un jāpopularizē drošības pasākumi.

1. Eiropas Komisijas ziņojums par EK aktivitātēm

Ir izveidota jauna Eiropas Komisija pēc EP vēlēšanām pavasarī. Par Eiropas Komisijas (EK) prezidentu Eiropas Parlamenta (EP) deputāti ievēlēja bijušo Luksemburgas premjerministru un Eiropas Tautas partijas (ETP) izvirzīto kandidātu Žanu Klodu Junkeru. Prezidents Junkers strādā ar uz projektiem balstītām metodēm. Ir izvirzītas 6 jaunas politiskās prioritātes, ir apstiprināta prezidenta komanda.

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”

2014. gada 31. janvārī noslēgto līgumu Nr.2014/14, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.

Katrai prioritātei ir viceprezidents, kas būs atbildīgs par to ieviešanu.

Nodarbinātība, izaugsme un investīcijas

Digitālais vienotais tirgus

Enerģētikas savienība un klimats

Pirmo reizi ir tik liela nozīme piešķirta sociālajam dialogam. Tas nav tikai par imidžu, bet EK prezidents tiešām tic Sociālā dialoga spējām panākt rezultātu. V.Dombrovskim būs cieši jāskatās uz sociālo dialogu ES līmenī.

Junkers uzskata, ka ir svarīgi, lai komisāru darbs tiktu koordinēts, nevis "katrs strādātu savā stūrī".

No septiņiem viceprezidentiem pirmais viceprezidents būs Franss Timmermans no Nīderlandes, kura pārziņā būs labākas regulēšanas, starpinstitucionālo attiecību, likuma varas un pamattiesību hartas jautājumi.

Pārējie viceprezidenti būs Dombrovskis, Kristalina Georgijeva no Bulgārijas, Andruss Ansips no Igaunijas, Marošs Šefčovičs no Slovākijas un Jirki Katainens no Somijas. Viceprezidente būs arī Eiropas Savienības ārlietu un drošības politikas augstā pārstāve Federika Mogerini no Itālijas.

Pirms eirokomisāri pieņems lēmumus, viņiem vispirms būs jāiegūst viceprezidenta piekrišana. Tā, piemēram, Dombrovskis kā EK viceprezidents cieši sadarbosies ar komisāriem, kuri būs atbildīgi par monetāro politiku, nodarbinātību, ekonomikas un finanšu jautājumiem, izglītību, reģionālo politiku, mobilitāti un vairākām citām jomām.

Georgijeva atbildēs par budžeta un cilvēkresursu jautājumiem, Ansips - par digitālo kopējo tirgu, Šefčovičs - par enerģētikas savienību, bet Katainens - par darbavietām, izaugsmi, investīcijām un konkurenci.

Lietuvas pārstāvis Vītenis Andrijauskaitis būs veselības un pārtikas drošības komisārs.

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPĀ INVESTĒ LAUKU APVIDOS

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”

2014. gada 31. janvārī noslēgto līgumu Nr.2014/14, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.

Īrijas pārstāvis Fils Hogans būs lauksaimniecības un lauku attīstības komisārs, Migels Ariass Kaņete no Spānijas - klimata rīcības un enerģētikas komisārs, Margrēte Vestagere no Dānijas - konkurences komisāre.

Ginters Etingers no Vācijas būs digitālās ekonomikas un sabiedrības komisārs, bet Pjērs Moskovisī no Francijas - ekonomikas un finanšu jautājumu, nodokļu un muitas komisārs.

Tiboram Navračičam no Ungārijas būs izglītības, kultūras, jaunatnes un pilsonības jautājumu komisāra amats, bet Marianne Tīsenā no Beļģijas būs nodarbinātības, sociālo jautājumu, prasmju un darbaspēka mobilitātes komisāre.

Karmenu Vella no Maltas būs vides, jūrlietu un zivsaimniecības komisārs, bet Johanness Hāns no Austrijas - Eiropas kaimiņattiecību politikas un paplašināšanās sarunu komisārs.

Džonatans Hills no Lielbritānijas būs finanšu stabilitātes, finanšu pakalpojumu un kapitāla tirgus savienības komisārs, bet Kristis Stilianidis no Kipras - humānās palīdzības un krīžu pārvaldības komisārs.

Elžbeta Beņkovska no Polijas būs iekšējā tirgus, rūpniecības, uzņēmējdarbības un mazo un vidējo uzņēmumu komisāre, bet Nevens Mimica no Horvātijas - starptautiskās sadarbības un attīstības komisārs.

Vera Jourova no Čehijas būs tieslietu, patērētāju jautājumu un dzimumu līdztiesības komisāre, bet Dimitris Avramopuls no Grieķijas - migrācijas un iekšlietu komisārs.

Korina Krecu no Rumānijas būs reģionālās politikas komisāre, Karlušs Muedašs no Portugāles - pētījumu, zinātnes un inovāciju komisārs, Sesilija Malmstrema no Zviedrijas - tirdzniecības komisāre, bet Violeta Bulca no Slovēnijas - transporta un kosmosa komisāre.

2. Nodarbinātība

COPA-GEOPA gribētu vairāk informācijas no dalībvalstīm.

2.1 KLP un nodarbinātība

Jautājumi, kur būtu jārisina un uz kuriem vajadzētu apkopot dalībvalstu viedokļus – kādi ir pasākumi, lai piesaistītu jauniešus nodarboties ar lauksaimniecību. Kas jādara ar apmācībām, lai tās kļūtu atraktīvākas?

Ja kāds nespēj turpināt nodarboties ar lauksaimniecību, vai var pārkvalificēties uz citu l/s sektoru?

Dažās valstīs ir aktivitāšu dažādošana, bet vai ir izveidota tāda politika valstiskā līmenī, kas to nodrošina?

Dažās valstīs ir noslēgti līgumi starp sociālajiem partneriem

Elastīgums un darba līgumi – ir valstis, kur noteikumi nav tik strikti, kas ir pozitīvi, piemēram, uz sezonas darbiniekiem? Līdz ar to tiek radīts vairāk darbavietu.

Vai ir uzticama datu sistēma par nodarbinātības uzskaiti?

Tiek ierosināts, ka GEOPA biedri sniedz informāciju GEOPAi par šiem jautājumiem. Pēc šīs Ģenerālasamblejas mēģinās noformulēt jautājumus, izsūtīt tos janvārī, lai varētu par atbildēm diskutēt februārī.

PROJEKTU LĪDZFINANŠĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPĀ INVESTĒ LAUKU APVĪDOS

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”

2014. gada 31. janvārī noslēgto līgumu Nr.2014/14, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.

2.2 Sezonas strādnieku direktīvas ieviešana.

Tā kā dokuments ir tikai angļu valodā, šodien lēmums netiks pieņemts.

Ja šķiet, ka kaut kas trūkst dokumentā, var piebilst. Bet citādi atbildes tiks gaidītas tikai kaut kad decembrī, jo ir svarīgi, ka eksperti iepazīstas ar dokumentu katrs savā valodā. Jebkurā gadījumā

EFFAT ir pret šo direktīvu, jo ES ir tik liels bezdarba līmenis, bet darba devēji grib ievest strādniekus no trešajām valstīm. Taču GEOPA- darba devējam svarīgākais ir tas, lai darbs tiktu paveikts.

Šobrīd GEOPA grib dzirdēt, kā valstis darbosies 2 gadu periodā, lai ieviestu sezonas strādnieku direktīvu, jo nosacījumi ir noteikti, un katrai dalībvalstij ir savi instrumenti, kā tiks sasniegti direktīvā noteiktie mērķi.

2.3 Darbinieku nosūtīšana

Šādas direktīvas nav, šodienas mērķis – viedokļu apmaiņa par to, ko organizācijas saprot ar "Darbinieku nosūtīšanu".

1 000 000 darbinieku ES tiek nosūtīti darbā uz citu valsti katru gadu, tas nozīmē, ka šis nosūtīto darbinieku skaits nav pārāk liels, jo tie ir tikai 18 % no visiem citā valstī strādājošajiem, bet kopumā citās valstīs strādā liels cilvēku skaits. Līdz ar to, ir jāprecizē, par ko šai jautājumā mēs runājam. Tātad darbinieku nosūtīšana ir - uzņēmējam jānodarbojas ar uzņēmējdarbību savā valstī un uz kādu laiku darbinieki tiek nosūtīti uz citu valsti strādāt. Tā nav tikai pasta adrese, bet gan patiešām uzņēmējdarbībai jānotiek izcelsmes valstī. Jānoskaidro, vai dalībvalstīs ir citas definīcijas šai darbinieku norīkošanai un kā to skaidro EFFAT? Jāsaprot, ka runājam par vienu un to pašu.

Latvijā skatīt saiti - <http://www.lm.gov.lv/text/558>

Darbinieku nosūtīšana

Saskaņā ar Darba likumu, darba devējam ir tiesības nosūtīt darbinieku starptautisko pakalpojumu sniegšanai no vienas Eiropas Savienības (ES) dalībvalsts uz citu dalībvalsti.

Darbinieku nosūtīšana ir gadījumi, kad:

- darba devējs nosūta darbinieku uz citu valsti. Tas iespējams uz līguma pamata, kurš noslēgts ar cilvēku, kā labā tiks veikts darbs;
- darba devējs nosūta darbiniekus uz citā valstī esošu filiāli vai koncernā ietilpstošu uzņēmumu;
- darbā iekārtošanas institūcija kā darba devējs nosūta darbinieku tam cilvēkam, kā labā tiks veikts darbs. Tas iespējams, ja minētā cilvēka uzņēmums atrodas citā valstī vai arī viņš veic savu darbību citā valstī.

Nosūtītais darbinieks ir cilvēks, kas noteiktu laiku veic darbu citā valstī.

Ja darba devējs nosūta darbinieku veikt darbu Latvijā, nosūtītajam darbiniekam nodrošināmi Latvijas normatīvajos aktos un darba koplīgumos paredzētie darba apstākļi un nodarbinātības noteikumi, kas noteic:

- maksimālo darba laiku un minimālo atpūtas laiku;
- minimālo ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu;

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPĀ INVESTĒ LAUKU APVIDOS

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”

2014. gada 31. janvārī noslēgto līgumu Nr.2014/14, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.

- minimālo darba algas likmi, kā arī piemaksas par virsstundu darbu;
- noteikumus par nodrošināšanu ar darbaspēku, īpaši ar darbā iekārtošanas institūciju starpniecību;
- drošību, veselības aizsardzību un higiēnu darbā;
- aizsardzības pasākumus darbiniekiem, kuri jaunāki par 18 gadiem, grūtniecēm un sievietēm pēc bērna piedzimšanas, kā arī viņu darba un nodarbinātības noteikumus;
- vienlīdzīgu attieksmi pret vīriešiem un sievietēm, kā arī cita veida diskriminācijas aizliegumu.

Darba devējam, kurš nosūta darbinieku veikt darbu Latvijā, ir pienākums pirms darbinieka nosūtīšanas rakstiski informēt Valsts robežsardzi un Valsts darba inspekciju, norādot nosūtītā darbinieka:

- vārdu un uzvārdu;
- darba uzsākšanas laiku;
- paredzamo nodarbināšanas ilgumu;
- darba veikšanas vietu;
- darba devēja pārstāvi Latvijā:
 - o personu, kuras labā tiks veikts darbs (pakalpojuma saņēmēju);
 - o apliecinājumu par to, ka nosūtītais darbinieks, kas ir trešo valstu pilsonis, likumīgi strādā pie darba devēja Eiropas Savienības dalībvalstī, Eiropas Ekonomikas zonas valstī vai Šveices Konfederācijā.

Iepriekšminētās prasības neattiecas uz tirdzniecības flotes uzņēmumu kuģu apkalpēm.

Nodarbinātības valsts aģentūra (NVA) ir sakaru iestāde (liaison office), kas Latvijā nodrošina informācijas pieejamību par nodarbinātības iespējām un dzīves apstākļiem ES valstīs, kā arī nodrošina pieejamību likumdošanai par darbinieku nosūtīšanu uz ārzemēm.

Papildu informāciju par darbinieku nosūtīšanu var iegūt [NVA mājas lapā](#), [Valsts darba inspekcijas \(VDI\) mājas lapā](#), kā arī zvanot uz VDI konsultatīvo tālruni 67186522, vai VDI anonīmo tālruni 67312176.

Latvijas definīcija atbilst ES kopējai definīcijai.

EK pārstāve Klermanta – izteicās, ka viņai nav laika un savu redzējumu par jautājumu sniegs nākamajās sanāksmēs.

2.4 Darba līgumi

Tiek runāts par to, kā valstīs tiek rakstīti darba līgumi.

Austrijā u.c. valstīs parakstītam darba līgumam jābūt mēneša laikā pēc darba uzsākšanas.

Latvijā darba līgumam jābūt parakstītam pirms darba uzsākšanas.

Polijā un Vācijā jābūt rakstiskam darba līgumam, sākot darbu.

ES ir nodarbināti lauksaimniecībā 7 miljoni sezonas strādnieki, 4 miljoni no tiem ir pārrobežu sezonas strādnieki, kuriem vispār nav nekādu garantiju, jo ar viņiem pat netiek slēgts rakstisks darba līgums. Rakstisks darba līgums ir adekvāts. Ja GEOPA ir cits priekšlikums, EFFAT ir gatavs uzklaut un izvērtēt GEOPA priekšlikumus.

PROJEKTU LĪDZFINANŠĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”

2014. gada 31. janvārī noslēgto līgumu Nr.2014/14, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.

2.5 Darbaspēka izmaksas

2013.gadā Kauņā notika seminārs par darbaspēka izmaksām, tika uzrakstīts pētījums, kas 13.11.2014. tiks iesniegts EK. Tiek stāstīts, kādā veidā notika pētījuma izstrāde, kādi jautājumi tika apkopoti no dalībvalstīm, no GEOPA biedriem. Par brīvdienām, atvaļinājumiem, atvaļinājumu naudu, darba laiku, par algas likmēm, par sociālajām garantijām, nodokļiem, sistēmas elastību sezonas laikā u.c.

3. Veselība un drošība darba vidē

Nosūtīt, kas tiek darīts dalībvalstī šai jomā. Kādi dati tiek apkopoti, kā iegūtie dati tiek izmantoti turpmāko darbu organizēšanā. Jautājums ir būtisks par to, kas notiek dalībvalstīs.

Līdz šim esam daudz darījuši GEOPĀ šī jautājuma izskatīšanā, notika seminārs Nīderlandē un tika sagatavots pētījums. Iespējams, ka 2017. vai 2018.gadā varētu rīkot atkal semināru par šiem jautājumiem, lai redzētu, kā tas ir attīstījies šo gadu laikā.

3.1. EU-OSHA kampaņa – informatīvs jautājums.

A.Spahn informē par Oša kampaņu. Piemēram, ir sagatavoti plakāti. Tagad kampaņa ir beigusies, jo trūkst kapacitāte turpināt šo informatīvo kampaņu.

GEOPA-COPA un EFFAT ir nolēmuši sūtīt kopīgu lūguma vēstuli Aģentūrai uz Bilbao, lai atbalsta kampaņas turpinājumu.

„The Social Partners in Agriculture welcome and support the work of the European Agency for Safety and Health at Work for its commitment to making Europe a safer, healthier and more productive place to work.

As Social Partners GEOPA-COPA and EFFAT we promote a culture of risk prevention to improve working conditions in Europe and we actively participate to the campaigns and events organised by EU-OSHA.

Within the framework of European Social Dialogue we raise awareness and disseminate information on the importance of worker's health and safety for European social and economic stability and growth.

We identify and assess new and emerging risks at work, and mainstream occupational safety and health into other policy areas such as education, public health and research.

Certainly since its establishment the Agricultural Social Dialogue has been essential to tackle the challenges faced by the agricultural sector.

It regularly brings together employer and worker representatives from European Union Member States to discuss the social problems faced by workers in the agricultural sector and to develop, call for and implement joint solutions to these problems.

It has been first established through the Commission's decision of 17 May 1963 created the Advisory Committee on Social Questions Relating to Paid Agricultural Workers. It was the only committee that dealt with social issues – other committees dealt with the prices of agricultural products.

The committee was Europe's first Advisory Committee on Social Questions, with other committees being created later.

Through the participation to the European sectorial social dialogue EFFAT and GEOPA COPA have delivered a number of important results, such as joint declarations, resolutions, European agreements and study reports in the field of (among the others):

- Monitoring of Occupational Safety and Health in the European Union
- vocational training
- the situation of seasonal workers
- accident prevention (i.e. musculoskeletal disorders)

GEOPA-COPA and EFFAT will continue to work together with its member organisations and jointly with your services to ensure an efficient functioning of this collaboration.

For these same reasons Geopa and Affat are asking the OSHA support to the work of the European social partners in agriculture by creating a poster that also can be used in the national actions and activities of the national social partners in agriculture.

PROJEKTU LĪDZFINANŠĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

ELFLA
EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPĀ INVESTĒ LAUKU APVIDOS

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”

2014. gada 31. janvārī noslēgto līgumu Nr.2014/14, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.

We would appreciate a poster with the OSHA - Effat and Geopa logos/ some images from agriculture and a dedicated budget to be used by the interested sectors.

We are available for a meeting about the common question of Geopa and Effat."

4. Komunikācija

GEOPA-EFFAT kopīgā mājaslapa

Septembrī tika nolemts, ka varētu nonākt pie kopīgas mājaslapas, kur varētu izvietot visus dokumentus, informācija par semināriem, semināru dokumentāciju u.c., kas nepieciešams biedriem.

Mājaslapai jābūt prezentētai precīzi, ko esam paveikuši, kas sasniegts. Tas ir svarīgi gan partneriem, gan iesaistītajiem uzņēmējiem, gan arī Eiropas Komisijai.

Tīks norādītas arī saites uz uzņēmumiem.

Pagaidām lapa plānojas angļu, franču un vācu valodās.

Ja partneri rod kopīgu valodu par to, kādas sadaļas mājaslapā ir liekamas, ir jautājums, kas par to maksās?

EK – acīmredzami, es nevaru atbildēt šodien par finansējumu. Vispār mums ir atbalsta instrumenti sociālajiem partneriem. Kad būsiet izlēmuši par saturu, par valodām, pievienojiet mājaslapas sasniedzamos rezultātus, uzstādiet ambiciozākus mērķus, tad nākamgad jūnijā, jūlijā sniedziet projektu EK.

5. Citi jautājumi

2015.gada sanāksmes – šogad šī ir pēdējā sanāksme, tāpēc runāsim par 2015.gada sanāksmēm. Nevienam no nākamā gada sanāksmju datumiem Eiropas Komisijas pārstāve nevar apstiprināt. Federica Zolla (GEOPA sekretariāts) informēs par datumiem, kad tie būs zināmi.

Bulgārijā tika organizētas darba grupas par sociālo garantiju trūkumu dažādās dalībvalstīs. Darba grupās piedalījās 8 valstu pārstāvji. Projekta rezultātā tika sagatavota un izdota brošūra par sociālajām garantijām, veicamajiem darbiem šī jautājuma sakārtošanā.

5.1. Par GEOPA budžetu

2007.gadā GEOPA bija savs budžets. Taču organizācija darbojās ar deficītu un tika pieņemts lēmums mainīt sistēmu. Šobrīd ir biedri, kas maksā biedru naudas pa tiešo COPAi, kopā ar COPA biedru naudām. No 2008.gada nav bijis budžeta deficīts un bija iespēja saglabāt biedru naudas tai pašā līmenī. GEOPA ir arī atsevišķs semināru konts. GEOPA līdz šim nav bijis līdzekļu pārraugs, konta pārraudzību ir veikusi sekretariāta vadītāja. Ir priekšlikums, ka Karels Matušeks (Čehijas pārstāvis Briselē) varētu būt pārraugs pār sanāksmju kontu.

5.2. Eiropas Platforma par nedeklarēto darbu

Lauksaimniecība ir viena no 5 nozarēm, kas par to satraucas.

Platforma vēl nav līdz galam sagatavota. Nav skaidrs kā lauksaimniecība varēs piedalīties šajā platformā. Šis jautājums tiks skatīts tuvākajos mēnešos un tuvākajos gados. Junkera prioritāte ir radīt jaunas darbavietas, GEOPA vēlas piedalīties šo procesu virzībā. Šī ir

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPĀ INVESTĒ LAUKU APVIDOS

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”

2014. gada 31. janvārī noslēgto līgumu Nr.2014/14, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.

iespēja, ka Eiropas institūcijas piedāvās uzņēmējiem piedalīties sagatavošanas procesā. Ir iekļautas 8 nozares, lauksaimniecība ir viena no tām, runājot par nedeklarēto darbu.

EK vēlētos uzsākt platformas darbu jau 2015.gada martā, kas sakrīt ar GEOPA nākamo semināru Rīgā 18.-20. marts, un arī semināra tēma ir par sociālo dumpingu un nedeklarēto darbu.

Latvija tika izvēlēta tāpēc, ka mēs esam Eiropas Savienības Padomes prezidējošā valsts. Rudenī būs nākamais seminārs Sofijā, Bulgārijā. Trešais 2015.gada seminārs visticamāk notiks Briselē 2015.gada nogalē.

26.novembrī GEOPA pārstāve piedalīsies EK DG Employment (nodarbinātība un sociālie jautājumi) sanāksmē, ja būs kaut kas jauns un aktuāls, informēs biedrus elektroniski.

Pēc šī brīža dokumentiem sanāk, ka GEOPA var būt tikai kā novērotājs, kādas iespējas, ka mēs varētu būt pilntiesīgi platformas biedri?

Tieši tāpēc vēl šogad notiks tikšanās ar platformas veidotājiem, lai noskaidrotu šo jautājumu. Vācijā jau tagad ir ļoti smagnēja sistēma, lai kontrolētu nedeklarēto darbu un viņus satrauc šis jautājums, lai administratīvais slogs netiek vēl vairāk palielināts.

5.3. Jaunais Eiropas Parlaments

Tā kā ir jauns komisārs nodarbinātības jautājumos, ir svarīgi, ka tuvāko nedēļu laikā mēs varētu nodibināt kontaktus ar šiem atbildīgajiem cilvēkiem.

Uz semināriem tiks aicināti EP deputāti no atbildīgajām komitejām, no Lauku attīstības un lauksaimniecības un no nodarbinātības un sociālajiem jautājumiem.

Nākamnedēļ biedriem izsūtīs sarakstu ar atbildīgajiem cilvēkiem, ar kuriem jāmēģina nodibināt kontaktu.

5.4. Agripass

Nākamajā sanāksmē februārī ir vēlme uzaicināt NFU, lai turpināt sadarbību par šo jautājumu, kā attīstās sistēmas izveide u.c. Pagājušā reizē runājot tika minēts, ka sistēma tiek tulkota.

5.5. Par darba laika direktīvas ieviešanu

Jautājums ir izsūtīts biedriem, EK interesē, kā darba laika direktīva tiek ieviesta praktiski dalībvalstīs?

Jānoskaidro vai LV ir devusi atbildi EK par direktīvas ieviešanu.

5.6. Par Traktoru darba grupu un infopunktu AGROPEVEN

Tiek domāts par to, vai vajag atsevišķu Geopas darba grupu par traktoriem, kas varētu strādāt elektroniski apmainoties ar informāciju un pa pārstāvim varētu aicināt uz Ģenerālasambleju, lai informētu par to, kas ir paveikts. Šis jautājums ir svarīgs gan priekš darba devējiem, gan darba ņēmējiem un cilvēku dzīvību saglabāšanai, jo šobrīd ir diezgan daudz negadījumu, kas saistīti ar traktortehnikas lietošanu.

Daudzās valstīs ir rokasgrāmatas par darba drošības jautājumiem, taču ne visi iepazīstas ar šo informāciju.

http://stradavesels.lv/Uploads/2014/03/11/58_2011_Prakses_standarts_lauksaimnieciba.pdf

Arī LV ir pieejama informācija par Darba drošību lauksaimniecībā

Parasti domājam, ka ar mums nekas jauns nevar notikt, jo mēs taču visu darām ļoti prātīgi un, pirms griežam, vismaz septiņas reizes nomērām. Tomēr patiesībā fakti ir visai biedējoši. Ik pa brīdim plašsaziņas līdzekļi ziņo par nelaimes gadījumiem ar dažādām sekām. Diemžēl arī letālām...

Šis raksts ir par to, kā maksimāli izvairīties no situācijām, kas varētu kaitēt gan jūsu, gan arī apkārtējo veselībai un dzīvībai. Lai arī šī nav pati interesantākā lasāmviela un, to lasot, vienmēr šķiet, ka visu to jau zinām, vēlreiz pārlasiet statistiku un padomāiet, vai tiešām tā ir. Būsim paškritiskāki, tas mums visiem palīdzēs.

Drošība darbā ar traktoriem

Pirms iedarbināšanas

Izlasiet lietošanas instrukciju un turiet to traktora kabīnē. Neizmantojiet traktoru, ja tas nav pilnīgā tehniskā kārtībā. Visi defekti jānovērš, pirms sēžaties traktorā!

Noņemiet no pirkstiem vai kakla visas rotaslietas – neaizmirstiet par gredzeniem, pulksteņiem un ķēdītēm.

Pārliecinieties:

- vai jums ir atbilstošās kategorijas vadītāja apliecība. Pat nemēģiniet darbināt traktoru, ja neesat atbilstoši apmācīts un pilnīgi pārliecināts, ka spēsi ar to droši darboties;
- vai valkājat atbilstošu apģērbu un apavus – ieteicams maksimāli piegulošs kombinezons un ūdensnecaurlaidīgi apavi ar neslīdošu zoli. Garus matus apsieniet ar lakatu vai nosedziet ar cepuri;
- vai esat iepazinies ar traktora vadības svirām un protat tās atbilstoši darbināt;
- ka esat izplānojis un zināt, kā veiksiet darbu;
- ka rokturi un kāpšļi ir tīri un nebojāti;
- ka jūgvārpsta nav ieslēgta un pārnese atrodas neitrālā stāvoklī;
- ka traktors aprīkots ar atbilstošu Satiksmes noteikumu prasībām (atstarotāji, virziena rādītāji, apgaismojums, spoguļi u. c.);
- ka eļļas un dzesēšanas šķidruma līmeņi ir normas robežās.

Iekāpšana un izkāpšana

Kāpjot kabīnē, izmantojiet kāpšļus un rokturus – tie ir paredzēti jūsu drošībai! Nekad neleciet no kabīnes.

Uzturiet traktora kabīni, tās grīdu un pedāļus, kā arī savus apavus tīrus. Tāpat neturiet uz kabīnes grīdas instrumentu atslēgas, savienošanas tapas, stieples gabalus, no lauka salasītus akmeņus vai citus svešķermeņus – aiz tiem iespējams aizķerties un gūt traumas.

Pirms atstājat kabīni, pārliecinieties, ka traktors droši apstādināts: izslēdziet jūgvārpstas piedziņu; noslāpējiet traktora motoru; pārliecinieties, vai transmisijas pārslēgi ir neitrālā pozīcijā, vai stāvbremze ir nobremzēta; izņemiet no aizdedzes atslēgu.

PROJEKTU LĪDZFINANŠĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPĀ INVESTĒ LAUKU APVIDOS

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”

2014. gada 31. janvārī noslēgto līgumu Nr.2014/14, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.

Izkāpjot no kabīnes, kāpiet ar seju pret to – tā būs drošāk un ērtāk.

Nekad pat nemēģiniet iekāpt vai izkāpt no kustībā esoša traktora vai citas pašgājējmašīnas, piemēram, kombaina.

Nekad neatstājiet traktoru darbojoties, ja paši neesat tuvumā.

Atrodoties kabīnē

Traktoru droši vadīt iespējams vienīgi tad, ja sēžat kabīnē uz sēdekļa. Noteikti jāprot droši iekāpt un izkāpt no kabīnes, jāzina, kā regulējams sēdekļis un atpakaļskata spoguļi, kā darbināmas vadības sviras un kādas funkcijas šīs sviras pilda.

Pirms regulējat sēdekļa un spoguļu stāvokli, pārliedzinieties, vai traktors ir droši apstādināts, stāvbremze nobremzēta un motors nedarbojas.

Pārliedzinieties, vai no sēdekļa varat ērti aizsniegt visas vadības sviras. Ja tas neizdodas, mēģiniet noregulēt sēdekli, lai to varētu paveikt ērti, neaizmirstot noregulēt sēdekļa amortizāciju atbilstoši savai masai.

Pārliedzinieties: vai darbojas skaņas signāls, virzienu rādītāji un bremžu ugunis, kā arī aizmugurējās gaismas; vai darbojas stāvgaismas, tuvais un tālais apgaismojums, kā arī numura apgaismojums; vai atpakaļskata spoguļi atbilstoši noregulēti; vai priekšējā un aizmugurējā loga tīrītāji un mazgātāji funkcionē; vai instrumentu panelis ir apgaismots.

Nedarbiniet nevienu sviru, kamēr neesat pilnīgi un ērti apsēdušies sēdekļī, bet pirms tam rūpīgi iepazīstieties ar lietotāja instrukcijās esošajiem vadības sviru aprakstiem un uzziniet, kādu funkciju katra svira pilda. Nedarbiniet sviras, ja neesat pārliedzināts par to nozīmi, un atcerieties, ka dažādiem traktoriem mēdz būt dažādas sviras.

Iedarbināšana un kustības sākums

Iedarbinot traktoru ar starteri, pārliedzinieties, vai transmisija atrodas neitrālā stāvoklī, un izspiediet sajūgu.

Pirms kustības sākšanas pārliedzinieties, vai:

- bremžu pedāļi ir nofiksēti kopā – transporta darbos un uz ceļa tas ir obligāti;
- bremžu sistēma un stūres mehānisms funkcionē;
- durvis un logi (īpaši aizmugurējais logs) ir aizvērti;
- netiek apdraudēti tuvumā esoši cilvēki vai dzīvnieki.

Neuzaiciet kustību, ja tuvumā atrodas bērni!

Braukšana

Traktori ir ļoti jaudīga tehnika un, tos nepareizi izmantojot, var radīt lielu postu, tāpēc pirms braukšanas vēlreiz kritiski pārdomājiet, vai tiešām esat pietiekami pieredzējuši un vai jums ir

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”

2014. gada 31. janvārī noslēgto līgumu Nr.2014/14, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.

nepieciešamās prasmes. Lai brauktu ar traktoru, nepietiek vien izlasīt instrukciju – šis darbs ir daudz komplicētāks un prasa speciālu sagatavotību, ko parasti iegūst apmācību laikā.

Nekad neļaujiet vadīt traktoru bērniem un turiet tos pa gabalu no strādājošiem traktoriem.

Kustības laikā:

- uzmanieties no apkārtējiem un brauciet ar tādu ātrumu, kādu spējat kontrolēt;
- uzmanieties no šķēršļiem un aklajiem punktiem – drošāk būs, ja paskatīsieties vismaz divas reizes;
- uzkarināmas vai piekabināmas mašīnas, kravas, slikti laika apstākļi, saule un brauktuves stāvoklis rada potenciālu bīstamību – uzmanieties;
- nepietiekamas redzamības gadījumā lūdziet kāda palīdzību, īpaši braucot atpakaļgaitā;
- braucot atpakaļgaitā, izmantojiet spoguļus un skaņas signālu;
- vienojieties ar palīgiem par savstarpēji skaidri saprotamiem žestiem un signāliem – lietojiet tos abpusēji;
- pārvadājiet pasažierus vienīgi kabīnē speciālā pasažieru sēdekļī;
- bīstamus uz frontālā iekrāvēja montējamus darbarīkus (ķīpu dakšas, pīķus) atļauts pārvietot vienīgi nomontētus un apkārtējiem drošā pozīcijā;
- atcerieties, ka kāds (īpaši bērni) vienmēr var parādīties darbības zonā, pat tad, ja jūs to negaidiet;
- ar uzkarinātu lauksaimniecības mašīnu traktora uzkares sistēmas apakšējo sviru ierobežošanas saitēm vienmēr jābūt stingri savilkām;
- braucot ar garām uzkarināmām lauksaimniecības mašīnām (piemēram, arkliem), rēķinieties, ka pagriezīenam vajadzēs plašāku joslu.

Tehnikas pievienošana

Piebraucot traktoru lauksaimniecības mašīnas pievienošanai, vērojiet, lai starp abiem neatrastos cilvēki.

Lauksaimniecības mašīnu traktoram drīkst piekabināt vai uzkarināt tikai pēc motora apturēšanas. Uzkarināšanas laikā strādniekiem jāatrodas uzkares mehānisma apakšējo sviru ārpusē. Ieteicams, lai šo darbu veiktu viens cilvēks, – tā vieglāk nodrošināt, ka nesaprašanās dēļ nerodas nelaimes gadījums.

Kabīnē esošās vadības sviras izmantojiet, vienīgi atrodoties kabīnē un sēžot sēdekļī.

Atkarībā no komplektācijas aizmugurējās uzkares pacelšanas un nolaišanas pogas atrodas uz traktora aizmugurējo riteņu dubļusargiem. Darbinot šīs sviras, esiet īpaši uzmanīgi, lūkojiet, lai neviena jūsu ķermeņa daļa neatrastos starp traktoru un paceļamo lauksaimniecības mašīnu. Nekad nestāviet tādā stāvoklī, kad pēdas ir zem sakabes vai tās tuvumā, pretējā gadījumā sakabe var uzkrīst jums uz kājām.

Apgāšanās riski

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPĀ INVESTĒ LAUKU APVIDOS

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”

2014. gada 31. janvārī noslēgto līgumu Nr.2014/14, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.

Traktors var apgāzties pašās neiedomājamākajās vietās – pat uz līdzenas vietas, nemaz nerunājot par slīpumiem, grāvmalām un skābbarības tranšejām. Negadījumi visbiežāk notiek, ja traktorists nav pietiekami kritiski novērtējis slīpumu, riteņu saķeri ar segumu, kravas vai uzkarināmās mašīnas masas ietekmi. Tādēļ nebrauciet pa slīpumiem, ja neesat kārtīgi apmācīti to darīt.

Rēķinieties, ka:

- strauji atlaižot sajūgu, braucot pret slīpumu, arī ar priekšējiem atsvariem aprīkots traktors var apgāzties atpakaļ (izvēlieties slīpuma pārvarēšanai atbilstošo pārnēsumu, lai tie slīpumā nav jāpārslēdz);
- elektrohidrauliski darbināmi sajūgi (pusautomātiskā PowerShift sistēma) darbojas mazāk laideni (ar rāvienu) un rada lielāku apgāšanās risku nekā mehāniski vai hidrauliski darbināmie;
- traktors var apgāzties arī uz līdzenas vietas, piemēram, mēģinot traktoru izbaukt no dubļiem, nesieniet pie tā riteņiem koka klučus saķeres uzlabošanai. Kluči var iegrimt zemē un nosprūst, bet traktors apgāzties atpakaļvirzienā;
- lai arī traktors spējīgs izbaukt stāvā kalnā, tas vēl nenozīmē, ka arī nobrauciens būs drošs;
- iztukšojoties uzkarināmu mašīnu tvertnēm, arī aizmugurējo riteņu saķere samazinās un riteņi var izslīdēt – tas īpaši bīstami, braucot lejup;
- jo augstāks ir uzkarināmās mašīnas smaguma centrs, jo nestabilāks ir viss agregāts. Montējiet mašīnu pēc iespējas zemāk, tomēr rēķinoties, lai neciestu darba kvalitāte;
- nesimetriski uzkarināmas mašīnas rada daudz lielāku apgāšanās risku pagriezienos. Ja vien iespējams, pagriežieties tā, lai disbalansa puse būtu pret nogāzi.

Piekabes vilkšana

Pirms piekabes vilkšanas vienmēr pievienojiet tās bremzes kopējai bremžu sistēmai. Pārliecinieties, vai piekabe nav pārkrauta (nepārsniedziet ražotāja noteikto maksimālo kravnesību) un krava izlīdzināta vienmērīgi. Tāpat pārliecinieties, vai traktora sakabes āķis un piekabes sakabe nav sadīluši un nerada atkabināšanās risku, tas īpaši svarīgs izkraušanā. Sakabes drošuma palielināšanai noteikti izmantojiet drošināšanas ķēdes.

Izgāžot kravu, pārliecinieties (noteikti lūdziet palīdzību kādam no malas, jo pašiem to redzēt nav iespējams), vai krava brīvi birst ārā un nerada apgāšanās risku.

Braucot slīpumos

Vienmēr piesprādzējiet drošības jostas. Ja tādas jūsu traktoram nav, iegādājieties un uzmontējiet.

Ja rodas šaubas, izkāpiet no traktora, to droši nobremzējot un veicot visas drošas apstāšanās operācijas, un pārstaigājiet šaubīgo slīpumu ar kājām, pārliecinoties, vai zālē nav kāds aplepts akmens, koks, celms vai bedre.

Šaubīgās vietās vienmēr brauciet lēnāk – tā būs drošāk un ātrāk.

PROJEKTU LĪDZFINANŠĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPĀ INVESTĒ LAUKU APVIDOS

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”

2014. gada 31. janvārī noslēgto līgumu Nr.2014/14, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.

Ja vien iespējams, uz leju brauciet perpendikulāri slīpumam, nevis pa diagonāli.

Izvairieties no darba slīpumos, ja:

- jūsu traktoram ir liela diametra bezkameras zemspiediena riepas;
- jūsu traktoram ir riepas ar pārlieku nodilušu (atlikušais protektors mazāks par 30%) protektoru;
- darba specifika prasa apgriešanos tieši slīpumā (ieplānojiet darbus tā, ka pagriešanās manevrs jāveic, braucot augšup).

Ja strādājat ar uzkarināmām lauksaimniecības mašīnām (smidzinātāji, minerālmēsļu izklieģētāji, sējmašīnas u. c.), aprīkojiet traktoru ar priekšējiem atsvariem, bet nepārcenieties, jo tie samazina stabilitāti, braucot lejup.

Nekādā gadījumā neatstājiet traktoru ar kravu stāvēt slīpumā. Atcerieties, ka stāvbremze, iespējams, nav tik efektīva kā darba bremzes. Tāpat dažām transmisijām, motoram nedarbojoties, nav funkcijas bremzēt ar motoru.

Vilkšana

Velkot citu traktoru vai pašgājējmašīnu, piekabiniēt trosi, virvi vai tauvu pēc iespējas zemāk – ieteicams, traktora sakabes augstumā vai zemāk. Pārāk augstu piekabināta trose vai virve var izraisīt velkošā traktora apgāšanos pat uz līdzenas vietas.

Vilkšanai labāk izmantojiet virvi vai tauvu – tā ir elastīgāka un ar tās palīdzību nogrimušo tehnikas vienību vieglāk izvilsiet ārā.

Ja traktors iestidzis dubļos, mēģiniet to izbraukt ārā atpakaļgaitā; ja tas neizdodas, meklējiet palīdzību.

Skābbarības blietēšana

Blietēšana ir sevišķi riskants darbs, un apgāšanās risks ir viens no augstākajiem, tāpēc šis darbs jāuztic vienīgi izciliem, pieredzējušiem traktoristiem.

Izvēlieties piemērotu traktoru, rēķinoties, ka smags traktors ar platām riepām var sniegt tādu pašu efektu kā vieglāks ar šaurām, tikai degvielas patēriņš pirmajā gadījumā būs ievērojami lielāks.

Ja iespējams, neizmantojiet traktoru, kam kabīnē nav drošības karkasa.

Pārliecinieties, vai tranšeju sienas ir stingri nostiprinātas pret sagāšanos.

Nebrauciet pārāk tuvu malām un pārliecinieties, ka tranšeja tiek uzpildīta vienmērīgi. Uzmanieties no mīkstām un irdenām ieplakām, kas var negatīvi ietekmēt stabilitāti.

Strādājot ar aizmugurējai uzkarai uzkarinātu zaļās masas izlīdzinātāju, vienmēr stingri sekojiet līdzi, vai traktora aizmugurē neparādās nepiederošas personas.

Apstāšanās un stāvēšana

Novietojot traktoru stāvvietā, nogaidiet, līdz tas pilnībā un droši apstāties; nobremzējiet stāvbremzi, izņemiet no aizdedzes atslēgu un tikai tad izkāpiet no traktora.

Ja traktoram stāvēšanas laikā uzkarināta lauksaimniecības mašīna, nolaidiet traktora uzkari tā, lai mašīna atbalstītos pret zemi. Ja tas nav iespējams, palieciet zem paceltās lauksaimniecības mašīnas drošus atbalstus.

Fakti un statistika

* Latvijā ar negadījumu uzskaiti nodarbojas Valsts darba inspekcija (VDI), un tās apkopotā informācija liecina, ka nelaimes gadījumu skaits darba vietās 2011. gada desmit mēnešos salīdzinājumā ar 2010. gada tādu pašu periodu ir pieaudzis. 2010. gada 10 mēnešos reģistrēti 957, tostarp 131 smags un 20 letāli nelaimes gadījumi, bet pagājušogad – 1164 nelaimes gadījumi, tostarp – 167 smagi un 33 letāli nelaimes gadījumi.

* Ar vislielāko cietušo skaitu izceļas apstrādes rūpniecības nozare – 248 cietušie, no kuriem visvairāk ir kokapstrādē strādājošie – 106 darbinieki. Otrajā vietā ir būvniecība ar 98 cietušajiem, savukārt trešo vietu ieņem valsts pārvalde – 95 cietušie, ko lielākoties veido pašvaldībās nodarbinātie bezdarbnieki.

* Pēc VDI datiem, 2010. gadā nelaimes gadījumu skaits lauksaimniecības nozarē ir vien 5% no kopējā negadījumu skaita visās nozarēs. Tomēr patiesā situācija ir daudz bēdīgāka, jo darba devēji nelaimes gadījumus mēdz slēpt, lai gan par to draud sods. Šo tendenci ļoti labi parāda fakts, ka 2010. gadā no visiem letālajiem nelaimes gadījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē notikušo nelaimes gadījumu īpatsvars ir 39%.

* Letālu nelaimes gadījumu koeficients lauksaimniecības nozarē vecajās ES 15 dalībvalstīs ir 12,6 uz 100 000 darba ņēmējiem, bet to nelaimes gadījumu koeficients, kuru dēļ darba prombūtne pārsniedz trīs dienas, ir vairāk nekā 6000 uz 100 000 darba ņēmējiem. Šie ir vieni no augstākajiem rādītājiem jebkurai nozarei.

* Vecajās dalībvalstīs tikai aptuveni 4% darba populācijas strādā lauksaimniecībā, bet jaunajās dalībvalstīs šis rādītājs ir vidēji 13,4%.

Sarmīte Babāne

Paraksts

PROJEKTU LĪDZFINANŠĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

*Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”
2014. gada 31. janvārī noslēgto līgumu Nr.2014/14, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”
Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.*